

PROJEKTBEKRIVELSE

STRATEGISK-FYSISK UDVIKLINGSPLAN DE DANSKE SMÅØER

INTRODUKTION

Dette projekt omhandler udarbejdelsen af de første strategisk-fysiske udviklingsplaner (SFUer) for småøerne i Danmark. SFU er en metode til at styrke det lokale udviklings samarbejde på tværs af offentlige og private aktører og sikre sammenhæng mellem overordnede visioner og helt konkrete udviklingsplaner på øerne i forhold til en langsigtet og helhedsorienteret udvikling af øerne. Projektet tager udgangspunkt i at understøtte en aktuel interesse for en bæredygtig udvikling med afsæt i havnene som øernes centrale sted. I projektet udarbejdes 3 SFUer omfattende 3-5 småøer/geografier. Disse får karakter af pilotprojekt med det formål at konvertere SFU-metoden, anvendt i udvikling af Vestkystens og Sjællands stærke feriesteder og kraftcentre, til ø-kontekst. Hertil udarbejdes en tværgående rapport, som på baggrund af de konkrete SFUer kommer med en analyse og anbefalinger, der adresserer udfordringer og potentialer på småøerne mere generelt, og som kan bruges strategisk/politisk i den fortsatte udvikling af ø-turismen.

STRATEGISK-FYSISKE PLANER

SFUer en metode, der er udviklet med inspiration fra tyske masterplaner, som ligger til grund for udviklingen af mange nordtyske feriesteder. Disse udgør dermed selve fundamentet for en række større offentlige såvel som private investeringer i turismeinfrastruktur.

Som redskab bidrager en SFU til at planlægge detaljeret inden for et afgrænset område i forhold til langsigtede mål om etablering og transformation af overnatningskapacitet, udvikling af byrum samt en styrket sammenhæng mellem byer, bebyggede områder og naturområder, herunder trafikale og infrastrukturelle forhold. Samtidig understøtter arbejdet med SFUer planer en vigtig proces, hvor ønsker for fremtidens udvikling afstemmes med borgere, lodsejere og det lokale erhvervsliv - samt ikke mindst godkendes politisk.

Planerne skal på denne vis give **et stærkt grundlag** at stå på i forbindelse med den langsigtede udvikling af et sted og er en metode til at **udmønte og sikre sammenhæng** mellem overordnede visioner og principper og helt konkrete planer, der vedrører arealer, bygninger, faciliteter, infrastruktur, trafikregulering mv.

Det er afgørende, at SFUerne spiller sammen med og integreres i det officielle kommunale plangrundlag. Som det kan ses i grafikken til højre, er målet at centrale elementer fra planen indgår i kommunens planstrategiske arbejde og samtidig danner grundlag for udarbejdelse af konkrete lokalplaner.

Planerne er dermed med til at sætte en retning for offentlige investeringer i turismeinfrastruktur og samtidig **sandsynliggøre overfor potentielle investorer**, at det pågældende område er politisk prioriteret som et turismemæssigt "kraftcenter".

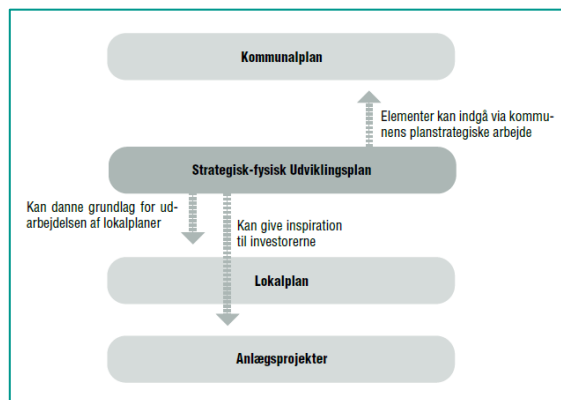
Samtidig er der via arbejdet med planerne gennemført en tidlig **inddragelsesproces**, som skal skabe ejerskab til en fremtidig udvikling hos relevante parter. SFUerne tager udgangspunkt i et fælles fundament med visioner, mål og ideer for udviklingen i området/lokalsamfundet.

En stor del af arbejdet med planen gennemføres af og i samarbejde med eksterne konsulenter og rådgivere. Der vil forventeligt være tale om et rådgiverteam, da udarbejdelsen af planen kræver en række specialkompetencer inden for turisme- og destinationsudvikling, strategisk fysisk planlægning, trafikplanlægning, natur- og landskabsarkitektur, klimatilpasning, arkitektur og kultur samt facilitering af samarbejds- og inddragelsesprocesser.

RESULTATER FRA TIDLIGERE STRATEGISK-FYSISK UDVIKLINGSPLANER

I en dansk kontekst er udviklingsgrebet med SFUer stadig relativt nyt og med enkelte undtagelser, er der ikke tradition for, at kommunal planlægning centrerer omkring turismens udvikling. Realisering af projekter i en SFU afhænger af en efterfølgende kommunal lokalplansproces og markante investeringer. De konkrete resultater skal derfor ses i et langsigtet perspektiv.

På Vestkysten er der i perioden 2018-2020 udarbejdet SFUer for 12 udvalgte feriesteder – og flere er undervejs – hvor de første resultater i forhold til øget investering derfor først er ved at vise sig i den kommunale planlægning. Flere kommuner langs Vestkysten har budgetteret med større investeringer i turismeinfrastruktur – for nogle vedkommende på mod 200 mio. kr. – over de næste år, hvor der i nogle tilfælde også er rejst en medfinansiering via fonde og det private

erhverv til realisering af åbningstræk fra SFUerne. Endvidere kigges der i flere kommuner på revidering og udarbejdelse af lokalplaner i forlængelse af planerne.

SFUerne på Vestkysten har derudover medført en stærkere dialog med og deraf øget interesse hos internationale investorer og operatører inden for overnatningssektoren, da disse i højere grad kan få en fornemmelse for den samlede udvikling fra de offentlige myndigheder – på tværs af vestkystkommunerne. Dette er afgørende, da investorer/operatører typisk efterspørger en portefølje på 3-4 attraktive lokationer, før interessen for at indtræde på et nyt marked er skabt.

Ydermere har SFUerne skabt et fundament for at kunne gribe fremtidige muligheder for finansiering, herunder forventninger til nye muligheder via de kommende EU regionalfondsprogrammer.

Sidst men ikke mindst viser erfaringer fra Vestkysten, at de strategisk-fysiske udviklingsplaner kan være med til at skabe meget konkrete dialoger om turismen som element i den lokale udvikling og samle væsentlige aktører, involvere lokalsamfund og borgere om at danne grundlag for fysisk udvikling og modning af nye investeringer - på en måde, der er bæredygtig.

Se Bilag 3 Udviklingsplan Blokhus/Løkken og Bilag 4 Udviklingsplan Slettestrand/Thorupstrand.

SMÅØER - UDFORDRINGER OG POTENTIALER

En række småøer har de seneste år oplevet en betydelig stigning i antal turister. Det skyldes bl.a. sommerpakkerne og reducerede færgepriser samt intensiveret markedsføring af de små øer som feriemål. Markedsføringen foregår dels i landsdækkende initiativer (fx i det røde Ø-pas, hvor småøerne markedsføres sammen med et antal større øer), og dels mere lokalt via destinationsselskaber o.l.

Småøerne har tydeligvis en stor tiltrækningskraft i turismesammenhæng og er blevet en stærk og naturlig del af den danske kyst- og naturturisme.

Udviklingen har afstedkommet et stigende udbud af aktiviteter og dermed også nye virksomheder på småøerne, men det har også vist sig, at der ikke alle steder er kapacitet nok til at imødekomme den stigende efterspørgsel i højsæsonen.

På flere øer har tilstrømningen af turister øget presset på øens infrastruktur og basale turismefaciliteter (havne, veje, stiforbindelser, toiletter, opholdsområder osv.). Der har også mange steder vist sig et behov for bedre information og guidning/wayfinding med det mål at give turisterne en god oplevelse og regulere færdslen til gavn for natur, lokalsamfund og turisme. Både natur og lokalsamfund har i nogle tilfælde i højsæsonen været udsat for en overbelastning som følge af turistens færdsel og aktivitet, og der kan i nogle tilfælde være brug for regulerende tiltag, der kan fremme en bæredygtig turisme.

Når det er sagt, så rummer de små øsamfund, deres kultur og natur samt de lokale oplevelsestilbud, et potentiale for udvikling af turismen, så småøerne i endnu højere grad kan bidrage til den samlede udvikling af kyst- og naturturismen i Danmark - og dermed til aktivitet og økonomisk omsætning i turismebranchen. Med en målrettet turismeindsats på småøerne styrker man desuden den lokale beskæftigelse og erhvervsudvikling i de små lokalsamfund og dermed bidrager indsatsen til en bæredygtig bosætnings- og erhvervsudvikling på øerne.

Der ligger et stort potentiale i at sprede gæster ud over større dele af året og opbygge flere sæsoner, så der skabes et grundlag for, at højsæsons-/pop-up-erhverv (i juli og august) konverteres til helårserhverv, der bidrager til bosætning blandt de "sæsonlokale" erhvervsaktører og andre iværksættere.

I en sådan indsats spiller færgen og havnen særlige roller. Færgerne (og rederierne) er vigtige aktører i ø-turismen både som operatører (med ansvar for en stor del af trafikken til/fra øerne) og som platforme for formidling og værtskab i forhold til de tilrejsende turister.

Ø-havnene er som ankomst-, afrejse- og mødested et helt centralt sted på øen samtidig med, at lystbådehavnen i sig selv er en forretning som en central overnatningskapacitet. Havnene udgør desuden en attraktiv scene for andre erhverv og aktiviteter, herunder spisesteder, vandsportsaktiviteter, festivaler osv.

I indsatsen indgår desuden den lokation og det lokalområde på fastlandet, som øen er knyttet til via færgeforbindelse. Færgehavnen og afrejsepunktet bør udvikles i sammenhæng med turismeindsatsen på øen, og turismeerhvervet i området kan og bør være partnere i den lokale ø-turisme.

På nogle øer er der i dag behov for en indsats med fokus på udvikling, kapacitetsopbygning og/eller regulering, hvis potentialet skal forløses, og hvis ø-turismen på småøerne fortsat skal være et positivt bidrag til den danske kyst- og naturturisme. Med en SFU kan der således skabes et solidt fundament for udvikling af en stærk og bæredygtig ø-turisme, der tager udgangspunkt i potentialer og værdier i lokalsamfundet.

"Småøerne" er i denne sammenhæng 27 småøer med mellem 10 og 1.000 indbyggere, organiseret i Sammenslutningen af Danske Småøer og samlet i LAG Småøerne.

FORMÅL OG INDHOLD

Nærværende projekt omhandler udarbejdelse af de første SFU'er for småøerne i Danmark. Projektet tager udgangspunkt i at understøtte en aktuel interesse for en bæredygtig turismeudvikling med afsæt i havnene som øernes centrale "portal".

Planerne skal tage højde for de nødvendige investeringer i infrastruktur (trafikale og rekreative), havne- og byudvikling, udvidelse/opgradering af eksisterende

overnatningskapaciteter samt skitsere muligheden for evt. nye oplevelsesprodukter. Derudover skal planerne tilvejebringe en kortlægning, synliggørelse og dokumentation af nye/udvidede udviklingsarealer og sammenhænge på øerne samt sammentænke evt. fremtidige behov for klimatilpasningen med udvikling af den rekreative infrastruktur på øerne.

Det overordnede formål med en SFU for området er - udover at levere turismefagligt fundament for den kommunale planlægning - at sikre sammentænkning af private og offentlige investeringer og herigennem skabe en bæredygtig udvikling af øerne som turismemæssige kraftcentre.

Udviklingsplanerne for småøerne skal endvidere indtænke udvikling og planlægning af det tilknyttede havne-/byområde inde på fastlandet, hvor der kan kigges på potentialer for en styrket overnatningskapacitet og infrastruktur/parkeringsforhold m.m., der kan bestyrke oplevelsesværdien på småøerne (fx opbygning af kapacitet på fastlandet, styrke muligheden for bilfri besøg på øerne m.m.).

SFUen skal bygges op om forskellige analytiske niveauer og geografiske dimensioner. Helt konkret, skal planen indeholde en kortlægning af eksisterende kapaciteter og infrastruktur på tværs af geografien (hele øen + fastlandsnærområde), og i forlængelse heraf skal der udarbejdes en analyse og oversigtsplan, der bl.a. identificerer forskellige oplevelses- og turismemæssige udviklingsområder.

I planen udvælges, på baggrund af ovenstående, 2-3 prioriterede nedslag, hvor der arbejdes med mere detaljerede planer for fx investeringer i havne-/byudvikling, overnatningskapacitet, klimatilpasning og rekreativ infrastruktur.

Udviklingsplanen kan bl.a. indeholde elementer af fysiske hovedgreb i forhold til en stærk turismeinfrastruktur samt investerings- og finansieringsoverslag for opbygning/udvikling af såvel overnatningskapacitet og øvrig infrastruktur. Dette indbefatter bl.a. nye/ændrede funktioner på havnene og i byrum, parkerings- og trafikstrategi, moderniserede eller nye overnatnings- og oplevelseskapaciteter, strategisk retning for klimatilpasning og rekreativ infrastruktur m.v.

HOVEDAKTIVITETER STRATEGISK-FYSISK UDVIKLINGPLAN

Selve udarbejdelse af planen gennemføres på ca. 6 mdr. og kan overordnet opdeles i 4 delaktiviteter: kortlægning, analyse og oversigt, detailplanlægning samt tids-/finansieringsplan. Disse indgår som særskilte elementer/afsnit i selve planen.

1. Kortlægning

Der foretages en kortlægning af den aktuelle turisme (gæster, sæson, økonomisk aktivitet m.m.), eksisterende kapaciteter (overnatningssteder, spisesteder, naturområder, oplevelsescentre og attraktioner), infrastrukturelle forhold og behov for klimatilpasning på øen og i det geografiske nærområde

på fastlandet, der kan indgå som central infrastruktur og kapacitet i tilknytning til øerne.

Opgaven gennemføres via desk research sammenkoblet med "site-inspection" i området. Kortlægningen – og den efterfølgende analyse og planlægning - tager desuden afsæt i den kommunale lokalplanlægning og øvrige planer for området.

Desuden foretages kortlægning af, hvilke politiske og lokale interessenter der er centrale i forhold til implementering af planen, samt ejerforhold for arealer i området, investeringer foretaget de seneste 10-15 år og andre væsentlige forhold, der kan være med til at skabe en forståelse for områdets udvikling.

2. Analyse og oversigtsplan

På baggrund af kortlægningen gennemføres en analyse, der identificerer forskellige oplevelses- og turismemæssige udviklingsområder, samt skitserer deres grundlæggende funktion og udviklingsprincipper – på øerne og det geografiske nærområde på fastlandet.

Endvidere udarbejdes en generel plan for den overordnede infrastrukturelle udvikling – herunder hvordan der skabes sammenhæng mellem øerne og fastlandets geografiske nærområder samt mellem øernes havne, byer og naturområder.

Arbejdet skal indeholde en afmærkning af centrale områders funktioner, afmærkning af de prioriterede udviklingsområder særligt ved havnene samt en analyse af infrastrukturelle konsekvenser i forbindelse med fremtidige scenarier.

Der udarbejdes endvidere en samlet vision og strategi, som vil være retningsvisende for udviklingen af området.

3. Detailplaner

Der udvælges med afsæt i ovenstående analyse 2-3 prioriterede turismeudviklingsarealer inden for geografien, hvor der udarbejdes detaljerede planer for investeringer i kapacitet, faciliteter og infrastruktur m.m.

Planerne kan således have form af mindre geografiske områder, hvor der planlægges for investeringer i ny overnatnings- eller oplevelseskapacitet med tilhørende infrastruktur eller detailplanlægge infrastrukturelle investeringer i et sammenhængende område.

Detailplan for havnearealer – både på øen og den tilknyttede havn på fastlandet – indgår som en obligatorisk del af opgaven.

Derudover skal rekreativ klimatilpasning adresseres, og der udarbejdes forslag til multifunktionelle løsninger, der sammentænker fremtidens klimaudfordringer for den pågældende ø med udvikling af nye rekreative infrastrukturer for gæster og borgere.

Udvælgelsen af de prioriterede områder vil ske i tæt samarbejde med centrale offentlige/private aktører, bl.a. fra erhvervslivet, lokale foreninger, lodsejere, diverse forvaltninger i kommunerne, m.fl. Facilitering af møder/seminarer med disse vil derfor indgå som led i udvælgelse og udarbejdelse af detailplanerne.

Det er centralt, at disse bliver stærkt forankret politisk. Derfor vil der også være en politisk involvering i processen i denne aktivitet hos relevante udvalg.

4. Tids- og finansieringsplan

Som sidste led i udarbejdelsen af planen konkretiserer planens oplæg med en tids- og finansieringsplan. Her beskrives processen, organiseringen og kerneaktørerne, der skal involveres i implementering af planen samt den rækkefølge projekterne skal realiseres i.

Herudover opstilles de overordnede økonomiske forhold i planen, både i forhold til anlægs- og etableringsudgifter samt i forhold til driftsomkostninger og det forretningsmæssige aspekt.

5. Politisk behandling af planerne

Den endelige SFU, inkl. de underliggende detailplaner for prioriterede udviklingsarealer, skal have et format, der kan fremlægges som forslag til lokalplansændringer.

Den færdige plan fremlægges derfor til politisk godkendelse i byrådet.

HOVEDAKTIVITETER TVÆRGÅENDE INDSATS

Foruden aktiviteter forbundet med udarbejdelsen af de konkrete SFUer har projektet en indsats, der går på tværs af de enkelte geografier og udviklingsplaner. Den tværgående indsats løber hele projektperioden (2 år), dog med særlig tyngde i projektets andet år, når alle geografier er identificeret og SFU-forløb er igangsat. Indsatsen kan opdeles i to delaktiviteter: Erfarings- og vidensdeling samt analyse og anbefalinger.

1. Erfaring- og vidensdeling

Der nedsættes en tværgående koordineringsgruppe, hvor der stilles skarpt på erfarings- og vidensdeling på tværs af planerne. formålet er, at sikre gensidig

læring og kvalificering af planerne og ikke mindst, en kvalificering af SFU-metoden i ø-kontekst fremadrettet

Gruppen mødes 2-3 gange i løbet af den 2-årige projektperiode. Første møde har det formål at etablere en relation mellem de tre projektgrupper, der skal motivere til erfaringsudveksling og vidensdeling i det daglige, når f.eks. udfordringer viser sig i arbejdet med planerne. Andet (og et evt. tredje) møde udmønter sig i en workshop, hvor arbejdet med de konkrete SFUer drøftes. Dette arbejde sker med deltagelse, perspektivering og input fra relevante aktører og specialister i forhold til småø- og landdistriktsudvikling. Læs mere omkring gruppens sammensætning i punktet omkring "Samarbejde og organisering" på side 10.

2. Analyse og anbefalinger

På baggrund af de konkrete SFUer samt aktiviteter i regi af koordineringsgruppen gennemføres en analyse, der identificerer udfordringer, succeser og potentialer på småøerne inden for bl.a. turismens karakter (målgrupper, udbud), samarbejdsstrukturer, infrastruktur og arealanvendelse. Analysen skal således behandle tværgående iagttagelser, redegøre for ø-specifikke iagttagelser samt omfatte en perspektivering af centrale udviklingsgreb ud mod den samlede ø-geografi.

Der udarbejdes endvidere en række anbefalinger i forhold til anvendelse af SFU-metoden i en ø-kontekst. Disse anbefalinger afspejler også udfordringer og potentialer på småøerne mere generelt.

Rapporten, og anbefalingerne i særdeleshed, skal kunne bruges strategisk i det politiske arbejde med den fortsatte udvikling af ø-turismen.

KRITERIER FOR UDVÆLGELSE AF GEOGRAFIER

Projektets aktiviteter er bundet op på deltagelse af 3-5 geografier/småøer, og eftersom der er tale om et pilotprojekt, hvor SFU-metoden konverteres til en ø-kontekst, vurderes det at projektet opnår bedst muligt output ved at tilstræbe differentiering blandt de deltagende geografier. Dvs. de geografier, der tager del i projektet, skal være forskellig fra hverandre, så projektets resultater i videst muligt omfang kan overføres bredt i praksis til øvrige danske småøer.

Kriterier for udvælgelse af deltagende geografier er følgende:

- Stort turismemæssigt udviklingspotentiale.
- Stor kommunal parathed og forpligtigelse i forhold til prioritering og udmøntning af udviklingen. Det samme gælder destinationsselskaberne.
- Stor lokal opbakning til udviklingsprocessen fra den lokale beboerforening.
- Differentiering på tværs af geografier i forhold til:

- Turismeprodukt (udbud, målgruppe)
- Geografi (ø-størrelse og beliggenhed - dvs. hvor i Danmark og hvor nær/fjern fra fastlandet).

Afsøgning og udvælgelse af geografier sker på baggrund af eksisterende kendskab til de danske småøer samt dialog med kommuner, destinationsselskaber og beboerforeninger.

Den endelige udvælgelse vil dog være underlagt behovet for medfinansiering fra kommuner og/eller destinationsselskaber. På ansøgningstidspunktet er der positiv dialog med flere relevante geografier og interessen for deltagelse i projektet blandt kommuner, destinationer og småøer er positive.

SAMARBEJDE OG ORGANISERING

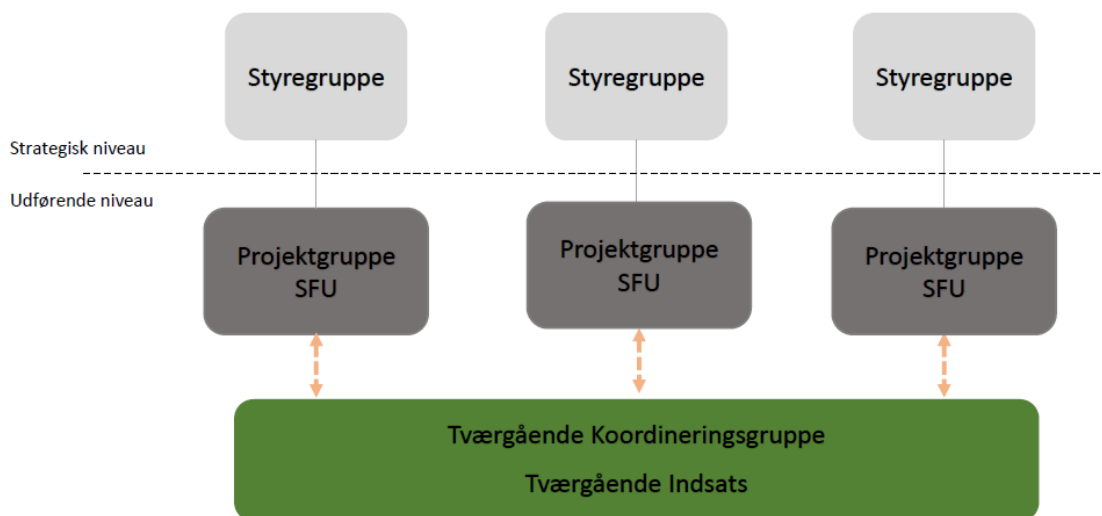
For at kunne sikre en bæredygtig udvikling af turismen, herunder løfte vores ø-samfund, havne og attraktioner, opbygge et stærkere overnatningstilbud og tilbyde attraktive naturoplevelser kræver det, at kommuner og destinationsselskaber gensidigt forpligter sig til at gå foran i udmøntningen og prioritere udviklingen.

Kommunerne skal gå forrest og prioritere turisme via en stærk planlægning og de nødvendige offentlige investeringer, så potentialerne kan realiseres allerede på kort sigt. Det skal danne grundlag for erhvervsudvikling, tiltrækning af private investeringer og en bæredygtig balance i udviklingen.

Borgere, erhvervsliv, lodsejere, foreninger mm. skal deltage i udviklingsprocessen, så fremtidens udvikling afstemmes med de lokale ønsker og behov, og lokalt ejerskab og identitet understøttes og styrkes.

Ovenstående udgør det samarbejds-mæssige grundlag i processen omkring udarbejdelsen af SFUerne, som beskrevet i foregående afsnit. Det er ligeledes en tilgang, der afspejles i projektets organisering.

Dansk Kyst- og Naturturisme er **projektejer** og har det **overordnede ledelsesansvar** for projektets gennemførelse. Dog er det en forudsætning for gennemførelsen af de enkelte udviklingsplaner, at der fra **kommunal side** er et commitment i forhold til at varetage den **lokale projektledelse** og dermed tilknytte relevante kommunale medarbejderressourcer.

I arbejdet med den konkrete SFU, tilknyttes en **styregruppe**, der fungerer som beslutningstagere på det strategiske niveau og har ansvar for at sikre planens fremdrift og retning. Styregruppen informeres om ændringer i aktiviteter, tidsplan og økonomi og skal godkende større ændringer. Mødefrekvens er 2-3 gange i løbet af projektperioden, som forventes 6 mdr. Styregruppen medlemmer er repræsenteret af:

- Kommune
- Beboerforening/havnegruppe – repræsenteret af erhverv og borgere
- Destinationsselskab
- Dansk Kyst- og Naturturisme

På det udførende niveau placeres **projektgruppen for de konkrete SFU'er**. Den lokale projektledelse af projektgruppen tilfalder kommunen – supporteret af Dansk Kyst- og Naturturisme som projektejer. Projektgruppen har ansvar for løbende beslutninger om og igangsætning af indkøb. Herunder udbud og indkøb af konsulentytelser. Projektgruppemøderne og projektgruppen skal være en hjælp for den lokale kommunale projektleder, så denne kan bruge mere tid på at være udførende. Projektgruppen skal fungere som projektlederens daglige sparringspartnere i planlægningen og udførelsen af aktiviteter forbundet med udarbejdelsen af planen. Projektgruppens møder søges gjort uformelle og skal have fokus på fremdrift, tidsplan og konkrete aktiviteter.

Det forventes, at der under den enkelte projektgruppe etableres en række **arbejdsgrupper** i forhold til at bistå arbejdet i den konkrete SFU. Organiseringen af dette niveau vil foreligge, når indsatserne for planerne er defineret i udvalgte geografier.

I projektgruppen deltager:

- Kommunens projektleder

- Dansk Kyst- og Naturturismes projektleder
- 1-2 Repræsentanter fra beboerforening/havnegruppe
- Repræsentant fra destinationsselskab.

På det udførende niveau placeres ligeledes **en tværgående koordineringsgruppe**, hvor **Dansk Kyst- og Naturturisme** varetager **projektledelsen**. Medlemmer af koordineringsgruppen omfatter medlemmer fra de tre SFU-projektgrupper samt suppleres med deltagelse af relevante aktører og specialister i forhold til småø- og landdistriktsudvikling ifm. workshop-aktiviteter.

Koordineringsgruppens medlemmer:

- 1-2 repræsentanter fra de enkelte projektgrupper
- Dansk Kyst- og Naturturisme

Relevante aktører og specialister ift småø- og landdistriktsudvikling:

- Repræsentant fra LAG Småøerne
- Repræsentant fra Sammenslutningen af danske småøer
- Forsker/vidensinstitution
- Med flere

Koordineringsgruppen mødes 2-3 gange i løbet af den 2-årige projektperioden.

Som **bevillingsgiver og projektejer** vil LAG-Småøernes projektkoordinator og Dansk Kyst- og Naturturismes projektleder holde månedlige statusmøder i forhold til projektet aktiviteter og fremdrift.

Som beskrevet indledningsvist i denne projektbeskrivelse, vil gennemførelsen af projektets aktiviteter i høj grad være kendetegnet ved brug af **ekstern konsulentbistand i form af et tværfagligt rådgivertema**. Derfor vil der i de enkelte projektgrupper og forventede arbejdsgrupper være tæt og løbende dialog og samarbejde mellem rådgivere på den ene side og projekt-/arbejdsgruppe på den anden. Rådgiverteamet vil således også deltage efter behov i henholdsvis styregruppe-, projektgruppe- og arbejdsgruppemøder samt på diverse workshops. Dette sikrer, at der arbejdes ud fra en fælles forståelse og med et fælles sigte.

PROJEKTETS EFFEKTER

I selve projektperioden forventes projektets effekter at give sig til udtryk i en øget social sammenhængskraft i lokalområdet. Dette er et konkret resultat af det samarbejde, der opbygges/styrkes lokalt som en del af arbejdsprocessen med den enkelte SFU. I processen søges et stærkt offentlig-privat samarbejde, hvor gensidig involvering og engagement er definerende i forhold til input til og kvalificering af udviklingsindsatsen. Sigtet er, at udviklingen afstemmes med ø-boerne, erhverv og lodsejere.

Projektets slutdato d. 31. 12. 2023 betyder heldigvis langt fra at udviklingsindsatsen for småøerne i regi af projektets afslutter.

Tværtimod.

Som redskab bidrager en SFU til at planlægge detaljeret i forhold til langsigtede mål om etablering og transformation af overnatningskapacitet, udvikling af byrum samt en styrket sammenhæng mellem byer, ø og fastland, bebyggede områder og naturområder, herunder trafikale og infrastrukturelle forhold.

Derfor er det i høj grad i tiden efter endt projektperiode og den politiske behandling af de endelige planer, at effekterne af projektet fremkommer. Udviklingsgrebene, og prioritering af og investeringerne i disse, vil være mærkbare særligt ift. de økonomiske og sociale effekter.

De positive sociale og økonomiske effekter af projektet bidrager til en styrket erhvervsudvikling og bosætning - fastholdelse såvel som tiltrækning af nye ø-boere og erhvervsdrivende. De strategisk fysiske greb kan eksempelvis vedrøre styrket adgang til/fra og på øen samt opholdsmuligheder i offentlige rum, herunder ø-havnene, som kulturbærer og samlingspunkt på øerne. Bedre mulighed for adgang til naturen og ophold i trygge og inspirerende omgivelser med mulighed for samvær, nærvær, aktiviteter og oplevelser for ø-boere, såvel som for besøgende, har en positiv virkning på livskvalitet, sundhed og ønsket om at "blive" og genbesøge øerne. De sociale effekter af projektet forventes således at spænde bredt fra konkrete fysiske samlingssteder til øget folkesundhed samt styrket fællesskabsfølelse og ø-kultur.

Positive økonomiske effekter i forhold til bæredygtig vækst og udvikling ligger ligeledes implicit i SFU-metodens langsigtede effektmæssige-målsætning De styrkede rammevilkår for forretningsudvikling, fx med udgangspunkt i arealanvendelse og adgang til naturen som mulighedsrum for idræt, sport og outdoor-oplevelser, skal gerne udmønte sig i øget turismeomsætning, stedbundne arbejdspladser samt en udvidet sæson spredt over hele året - både på øerne og det nærmeste fastland. . Udvidelsen af turistsæson og stedbundne arbejdspladser året rundt er til og med effekter, der har positiv indflydelse socialt i ø-samfundene.

De miljømæssige effekter kan også vise sig at være aktuelle, idet fokus på arealanvendelse og klimatilpasning f.eks. kan medføre (gen)etablering af tidligere naturarealer, som vil have en forventet positiv virkning på biodiversiteten.

PROJEKTPERIODE

Projektperioden løber fra 1. januar 2022 – 31. december 2023. Dvs. en periode på 2 år.

Arbejdet med SFUerne vil løbe forskudt af hinanden i takt med rekruttering af geografierne.

ØKONOMI

Dansk Kyst- og Naturturisme medfinansierer med et kontant beløb på 1.465.000 kr., og projektet søger med denne ansøgning om et tilskud på 600.000 kr. til gennemførelse af projektet.

Foruden overstående projektsum på 2.065.000 kr. forventes de deltagende kommuner tilsammen at medfinansiere kontant med 750.000 kr. samt hertil afsætte ressourcer til at varetage den lokale projektledelse.

Se Bilag 2 Projektøkonomi.